

Cloud Computing

savremena informaciono komunikaciona tehnologija

Jelena Stojanović

Direktor Funkcije marketinga i prodaje

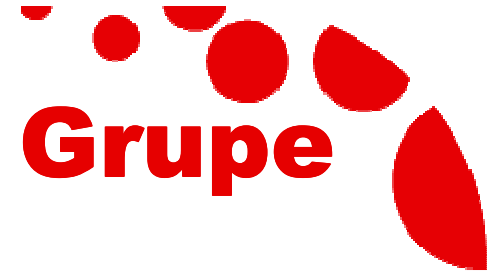

Agenda

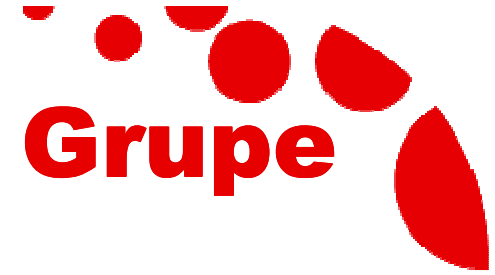
- 1. Profil Telekom Srbija Grupe**
- 2. Cloud Computing kao novi koncept i potreba**
- 3. Cloud Computing Infrastruktura**
- 4. Eksperimentalno uvođenje CC usluga – projekat Telekoma Srbija**
- 5. Thin klijenti**
- 6. Online storage**
- 7. Cloud Computing servisi Telekoma Srbija u perspektivi**
- 8. Korisnici CC usluga**

Profil Telekom Srbija Grupe

- **Prisustvo u 3 zemlje Jugoistočne Evrope**
- **9 miliona pretplatnika: fiksna i mobilna telefonija, Internet i multimedija**
- **13 000 zaposlenih**
- **Telekomunikaciona mreža koja pokriva 70% teritorije Zapadnog Balkana**
- **Članice Grupe:**
  - **Telekom Srbija**
  - **Telekom Srpska – m:tel BiH**
  - **m:tel CG**

Profil Telekom Srbija Grupe

- *Oko 3 000 000 pretplatnika fiksne telefonije*
- *Preko 5 500 000 pretplatnika mobilne telefonije*
- *Preko 450 000 ADSL pretplatnika u maloprodaji i veleprodaji*
- *Preko 25 000 IPTV pretplatnika*
- *Međunarodna mreža sa PoP tačkama u Evropi i Severnoj Americi*

Karakteristike CC usluga

Širok spektar unapred konfigurisanih servisa
Izbor i aktiviranje usluga po principu samoposluge
Plaćanje stvarno korišćenih resursa
Garantovana raspoloživost i performanse usluga
Garantovana bezbednost podataka
Mogućnost integracije usluga iz sopstvenog i/ili javnog Data Centre
Integrisana administracija i monitoring usluga sa udaljene lokacije
Deaktiviranje usluge od strane korisnika u bilo kom trenutku

Cloud Computing kategorije

Softver kao servis (Software-as-a-service, SaaS)

Iznajmljivanje softvera kao usluge

Platforma kao servis (Platform-as-a-service, PaaS)

Kreiranje platformi, odnosno servisa po principu samoposluge
Korisniku se nudi razvojno okruženje za kreiranje aplikacija po njegovim potrebama

Infrastructure-as-a-service

Računarska infrastruktura (serveri, skladištenje podataka i umrežavanje) ostvarena u vidu Cloud Computinga korišćenjem virtuelizacije

Web 2.0

API omogućavaju kreiranje raznih web servisa
(Google Maps, Strike Iron...)

Javne i privatne Cloud Computing mreže

Javni Cloud Computing

Usluge i podaci egzistiraju u deljenom, dinamički skalabilnom skupu resursa zasnovanom na tehnologijama virtuelizacije i/ili skaliranim aplikativnim okruženjima

Servisi se realizuju putem Interneta pri čemu se skaliranje usluga vrši bez intervencije korisnika i obično se naplaćuje na osnovu ostvarene potrošnje

Privatni Cloud Computing

Arhitektura smeštena iza firewall-a kompanije i pruža informatičke usluge za internu upotrebu

Cloud Computing – poslovna potreba

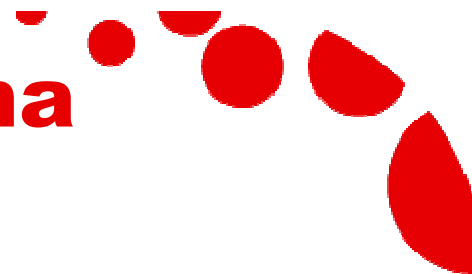

Primena savremenih informaciono-komunikacionih tehnologija u kreiranju novih atraktivnih usluga Telekoma Srbije

L3 VPN korisnici Telekoma Srbija kao tržišni potencijal:
Procena broja korisnika na kraju 2009. godine:

- 3591 Osnovne lokacije
- 128 Profesionlane lokacije
- 70 Napredne lokacije

Cloud Computing – poslovna potreba

Korišćenje postojeće IT infrastrukture Telekoma Srbije (MPLS mreža, optika, serversko okruženje – IBM blade serveri, EMC storage)

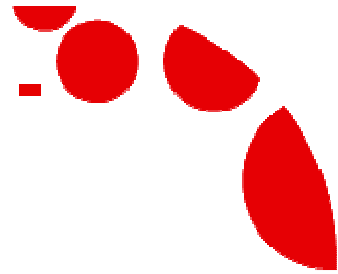
Tehnologija virtuelizacije u organizaciji IT infrastrukture
Primena

- Cloud solution – Univerzijada 2009
  - 200 thin klijenata povezanih Telekomovom računarskom mrežom
  - 3 kategorije korisnika (Internet cafe, Press centar, radne mašine za zaposlene)

Razvoj, marketing, prodaja i pružanje CC usluga

Eksperimentalno uvođenje usluga - projekat Telekoma Srbija

Thin klijenti i Online storage

Ispitivanje Internet tržišta i potreba korisnika telekomunikacione mreže Telekoma Srbija

Biznis i rezidencijalni korisnici

Thin klijenti

Osnovni paket
Napredni paket

Karakteristike paketa

Iznajmljivanje Thin klijenata
Instalacija Microsoft Windows XP
Redudantnost sa RAID5 diskovima
Firewall zaštita
Antivirus zaštita

Online Storage

Osnovni paket
Napredni paket
Master paket

Karakteristike paketa

Redundantnost sa RAID5 diskovima
Firewall zaštita
Antivirus zaštita
Korišćenje portala za aktivaciju usluge

Cene usluga

Thin klijenti

Naziv paketa	Mesečna pretplata (din)
Osnovni	1000
Napredni	1500
Dodatna radna memorija, za svakih 512 MB do maksimalno 4GB	1000

On line storage

Naziv paketa	Prostor na disku (GB)	Mesečna pretplata (din)
Osnovni	50	300
Napredni	100	500
Master	Neograničen	1000

Korisnik Master paketa ima ograničenje protoka od 200 GB. Mesečna naknada za dodatnu količinu prenetih informacija je 40 dinara po svakom započetom GB.

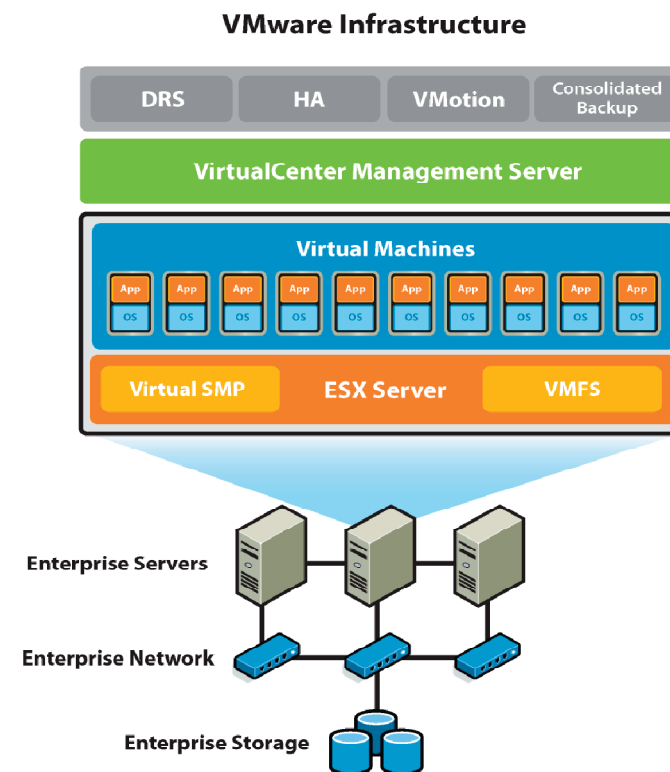
Thin klijenti

OSNOVNI PAKET

- Jedna javna IP adresa
- Prostor na hard disku minimalne veličine 10GB
- RAM memorija minimalne veličine 512MB
- Procesor
- MS Office aplikacija
- Multimedijalne aplikacije
- *Online* video igre

NAPREDNI PAKET

- Jedna javna IP adresa ili jedna adresa iz korisničkog L3 VPN-a
- Prostor na hard disku minimalne veličine 20GB
- RAM memorija minimalne veličine 1GB
- Procesor
- Korišćenje MS Office aplikacija

Online storage

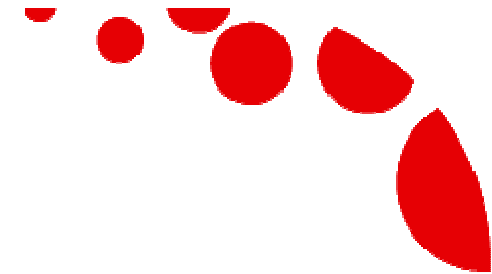

Korišćenje javnog *storage*-a Telekoma Srbija

Korisnik pristupa online storage servisu putem javnog Interneta korišćenjem specijalizovanog portala Telekoma Srbija

- **Prijava za uslugu**
- **Odabir jednog od ponuđenih paketa**
- **Mogućnost online plaćanja**

Online storage

Prijava korisnika na portal (https)

Opcije

1. Aplikacija za transfer fajlova
2. Pregled usluge
  - Period važenja pretplate
  - Tip pretplate
  - Iskorišćenost prostora
3. Korisnička podešavanja (promena šifre...)
4. Opcija deljenja fajlova sa ostalim korisnicima
5. Uvid u log-ove

Primeri portala

The screenshot shows the Oosah website interface. At the top, there is a navigation bar with the Oosah logo (a blue character with eyes) and the text "Oosah BETA". To the right of the logo are menu items: "Home", "Explore", "Account", "Media", and "Settings". Further right is the "genint" logo with a "Logout" link. Below the navigation bar, there is a section titled "Have problems or suggestions?". The main content area features a "Welcome to Oosah" heading, followed by the text "Find, organize, create and share photos, videos and music — wherever they're stored on the Web." Below this is a prominent orange button that says "Sign Up for Free!". To the right of the sign-up button is a list of features, each preceded by a green diamond icon: "Easily swap files from site-to-site or to and from Oosah", "Create cross-site mashup slideshows galleries, and playlists", "Share with friends, place on social networks, and link or embed anywhere", "Intuitive drag-and-drop interface", and "2 Gb of storage for free!". At the bottom of the page, there is a large graphic showing a green folder with a smiling face and a mouse cursor pointing at it. Dotted lines connect this folder to icons for "YouTube", "flickr", "Picasa", and "facebook". In the background, there are several overlapping browser window icons showing different views of the Oosah interface.

Primeri portala

Harvard Medical Online Storage

Current Location: [My Files](#) >

My Places

- My Files
- My Collaborations

Folder Tasks

- Upload File(s)
- New folder
- Rename folder
- Delete folder

Details

Name:RR3
Created:6/26/2006 8:27:09 PM
Last Accessed:4/3/2007 10:12:00 AM
Folders:43Files:6

Size	Type	Last Modified
	File Folder	6/28/2006 10:22:05 AM
	File Folder	3/9/2007 12:59:04 PM
	File Folder	6/28/2006 10:22:05 AM
	File Folder	6/26/2006 8:42:41 PM
	File Folder	6/26/2006 8:42:41 PM
	File Folder	6/28/2006 10:22:07 AM
	File Folder	3/20/2007 11:01:46 AM
	File Folder	6/28/2006 10:22:08 AM
	File Folder	3/20/2007 8:20:36 PM
	File Folder	3/20/2007 8:20:20 PM
	File Folder	6/28/2006 10:22:10 AM
	File Folder	6/28/2006 10:22:10 AM
	File Folder	6/28/2006 10:22:24 AM
	File Folder	3/9/2007 12:59:07 PM
	File Folder	8/24/2006 11:48:11 AM

Check All   Uncheck All   Delete Selected Files   Get Help

© President and Fellows of Harvard University

Cloud Computing servisi Telekoma Srbija u perspektivi

Privatno Cloud rešenje:

- Prilagođeno (user friendly) rešenje IT infrastrukture firme

Korisnik korišćenjem portala Telekoma Srbija bira resurse na *storage*-u, procesorsku snagu, količinu RAM memorije, definiše operativni sistem i dodatni prostor za sve aplikacije koje želi da koristi

- Full Disaster recovery rešenje – ukoliko korisnik želi da zaštiti svoje podatke bez potrebe da ulaže u dodatnu opremu.

Korišćenjem Telekomovog Cloud sistema korisnik bi mogao da napravi kompletnu repliku svojih storage sistema, servera i serverskih aplikacija

Cloud Computing servisi Telekoma Srbija u perspektivi

Javno Cloud rešenje za sve korisnike bez obzira na teritorijalnu pripadnost:

- **Cloud kao Web okruženje**

Aplikativno okruženje koje bi pružalo mogućnost razvoja raznih web aplikacija i servisa potencijalnim korisnicima.
On-line plaćanje resursa
Primeri: CRM aplikacije, web shop
- **Virtuelne učionice i testno okruženje**

Za potrebe računarskih škola, fakulteta i firmi koje se bave razvojem softvera. Virtuelne laboratorije koje korisnici iznajmljuju potreban broj sati.
- **Software per-use rešenje**

Telekom Srbija obezbeđuje licence za sav potreban softver. Ponuda virtuelnog hard diska na koji bi korisnici smeštali svoje podatke.
- **Igraonica**

Kreiranje virtuelne igraonice na kojoj bi se nalazile aktuelne i popularne kompjuterske igre

Korisnici

- Usluge IaaS i SaaS su posebno atraktivne za mala i srednja preduzeća zato što mogu da iznajme potrebne aplikacije i servere u skladu sa njihovim potrebama.
- PaaS je namenjen IT kompanijama i ostalim preduzećima koja intenzivno razvijaju software
- Male kompanije privlači koncept Cloud Computinga jer omogućava smanjenje inicijalnih investicija u informatičke tehnologije

Korisnici

Za velika preduzeća su interesantni

- **Disaster Recovery sistemi**
- **Backup podataka**
- **Arhiviranje podataka**

Najvažnija pitanja

- **Bezbednost**
- **Pouzdanost**
- **Performanse**
- **Usaglašenost sa standardima**

Korisnici

Javne usluge Cloud Computinga su uglavnom usmerene ka korisničkim uslugama:

- **Pretraživanje na Internetu**
- **Lični e-mail servisi**
- **Social networking**
- **Web 2.0**

Zaključak

- Cloud Computing rešenje – optimizovana tehnologija koja omogućava naprednu realizaciju usluga.
- Arhitektura cloud computinga pruža atraktivne mogućnosti za povećanu efikasnost, fleksibilnost i skraćeno vreme plasiranja proizvoda na tržištu.
- Ovim uslugama Telekom planira da ponudi svojim biznis korisnicima migraciju njihove IT infrastrukture u okvire naše mreže, što bi omogućilo smanjenje troškova i pouzdanost sistema.
- Uslugama Cloud Computinga Telekoma Srbija planira maksimalno iskorišćenje svojih resursa u cilju pružanja kvalitetnih i pouzdanih servisa korisnicima u cilju sticanja liderske pozicije na polju ICT usluga.

Hvala!

